

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Molnár Endre*

Cím: *Borostyán helyett hulló falevel*

Forrás: *Szózat*

Bp

(Hely)

1923. 10. 28.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

614.61

Hely

Idő

"1923"

Személy

Borostyán helyett hulló falevel

A délelőtti a rákoskeresztúri temetőben jártunk. Abban a sikeriben, melynek sáppadt, ősz festette avarjából tízezereszer fakereszt ágaskodik az égnek. Tízennyolcezer felkiáltójel azok után a vándló szavak után, melyek minden magyarul érző ember felkében felsengnek, ha utja erre vezet. Mert a tízezereszer fakereszt alatt tízezereszer vitéz katoná alussa hantok utáni álmát, a a sírokat befújta az ősz sárga levéllel, telehintette színes avarral, de virág... örökzöld... kegyeleties kéz nyoma..., az majdnem teljesen hiányzik a vitézek hantjairól.

A *Szózat* hasábjain nemrég felhívtuk a közönség figyelmét ezekre az elhanyagolt sírokra. Arra kértünk akkor minden magyar embert, hogy legalább egy szál virággal járuljon hozzá halottak napján a hősök sírjának feldíszítéséhez. Eredmény azonban nem mutatkozott. A hősök, akik borostyán és tölgyfa leveleket érdemelnek, nem kaptak mást, csak fonyvadt, sárga őszi leveleket. Azokkal is csak a kőszá, októberi szél sórt tele hantjaikat, amelyekre nem gondolnak az emberek. Most halottak napjának küszöbén, mikor az emberek kezdenek azokra is gondolni, akik már nincsenek, szükségesnek tartottuk leírni ezeket a sorokat és kötelességünknek éreztük a közönséghez fordulni azok érdekében, akiknek adóssai vagyunk, de akik már nem tudnak érní. A halott hősök érdekében.

Szomorú sorok szomorú sírokról

A rákoskeresztúri temető felett győzelmet ül az ősz. Karja hatalmas lendületével kiparancsolja a vörögokból és a zöld fűszőnyegből az életet, most csupán csak itt-ott fehérlik egy-egy őszirózsa. Mintha az ősz tüzte volna fel őket, sávrá, tompa színű hullójára, hogy enyhítse azt az unalmas egyhanguságot, ami külsejéből kiárad. A temető baloldalán, hatalmas síkmezőn sorakoznak fel a halott vitézek sírjai. Megállunk a hatalmas temető közepén s végtelen szomorúsággal tekintünk végig a sírok fegyelmezett ezredein. Itt látszik csak, hogy az emberekből mennyire kihalt a kegyelet. A nagykiterjedésű mezőn alig csillan fel itt-ott a megemlékezés egy-egy elhullatott jele. Néhány ujonnan felállított sírkő, pár beültetett sír, egy-két kis, olcsó gipsz Mária-szobor mindaz, ami a megemlékezést hirdeti. A sírok legnagyobb része azonban teljesen elhanyagolt állapotban van. Két derék katonatiszt, *Rainprecht* ezredes és az orosz fogságból nemrég hazatért *Becker* főhadnagy ugyan minden idejüket a temető rendezésének szentelik, de két ember minden támogatás nélkül nem sokat segíthet a sírkert elhanyagoltságán.

Büszkeséggel eméltjük meg, hogy a temető rendezéséből az egyetemi hallgatók is alaposan kivették a részüket. A nemesen érző magyar diákok ebben az évben több mint kétezer sírt hantoltak fel s igen sok korhadó, kidülöfőben levő keresztet javítottak ki... De tízezereszer sír még mindig gondozatlan.

A németekben több a kegyelet

Az elhanyagolt sírmezőben üdítő foltként hat százkilencven német katoná egyforma keményfakeresztű, örökzölddel beültetett, frissen hantolt sírja. Egy *Jörgensen* nevű német gyáros kegyeletét hirdeti ez a rendezés-sinos kis temető, ahol nem alszik a holtakra való emlékezés, mint nálunk. A német gyáros egymaga százkilencven sírt képes rendbetartani, a magyarok közt azonban olyan sinos, aki egy sírt a gondjába fogadna. Nem tette meg a hősök iránti kötelességet maga az illetékes hűbőség sem. A sírkert még a kommun alatt elfüzet kerítését mai napig nem pótolták, ugy, hogy kóbor állatok állandóan veszályeztetik azt a kevés rendezettséget is, amit pár derék ember munkája eddig elért.

A hantok egyrészt igaz, sikerült már egyforma fehér márványlappal megjelölni, de a közönség támogatása nélkül minden jóakarát hiábavaló.

Nem akarunk még részletesebb képet festeni a sírkert elhanyagoltságáról, nem akarunk szemrehányásokat tenni senkinek, csak arra kérünk minden magyar embert, hogy tegye jóvá a jövőben azt, amit eddig elmulasztott. Kérünk mindenkit, ha egyébbel nem, legalább pár szál virággal tegye elvélhetőbbé a temető sívárságát, halottak napján délután négy órakor pedig minél számosabban zárásdokoljunk ki a temetőbe rendezendő ünnepségre, imádkozni azokért, akik értünk áldozták fel tüzes, fiatal életüket.

A rákoskeresztúri temető tízezereszer néma halottja az élők felé fordítja üres szemüregű fejét. Az elhanyagolt hantok lakói vendégeket várnak a léha, dőzsölő Budapestről. Vendégeket, akikből odaadott életükért csak megemlékezést kérnek cserébe.

Molnár Endre.